

Őn is lehet...

Ordítózás, csattogás, rohangálás; krimizsálgalom a Kisszínház színpadán. Hiába, közelig a nyár, a muzikálmegtelnek krimikkal, a földény legkaposabb darabjaival. Igaz, akad némi muzikálmivaló különbség: a vásznos sztárok, csillogás-villogás, eszközbőség — itt meg van, ami van.

Például a Broadway Spanyolországba szakadt fiának, Alfonso Pasonak *Őn is lehet gyilkos* című krimivígjátéka (paródiája, bohózata stb., ahogy tetszik). Nagyjából ama magasztos, a nyári könnyed örömeiket előlegező népművelői ajándékozás szellemében, amelynek lényege az elpusztíthatatlan krimi és a nem kevésbé kitartó felszínes ökörködés gegekkel, továbbá hasra- és pofáraesésekkel bőven felöntött elegye. Hadd szorakozzék (operettprimadonna stílusban szólva) a mi édes kis közönségünk. Nézzük csak: mire is lenne szükség mindehhez?

Hát, először is: a darab adott. Paso művének alkalmazhat keresve sem lehetne találni. Tipikus középmező-fajú vígjáték, afféle hispaniai Molnár Ferenc-remekelés, kikapós férjekkel, butuska és éktelenül szószátyár nejjel, hátrányos helyzetű (magyarul: bunkó) rendőrfelügyelővel, a szekrényből előlírászerint ki-beeső hullákkal, fordulatokkal, gyakran valóban szellemes bemondásokkal és főként: igen-csak alkalmas, a célnak tökéletesen megfelelő cselekménnyel. Eddig még rendben is volna.

Azután: rendezői felfogás. Vagy elegánsan: koncepció. Mely jelen esetben az volt, hogy nem volt. Tegyük föl a darabot a színpadra, végtére is odaváló, nem? *Seregi Zoltán* elgondolása azért bizony szempontból érthető: az Őn is lehet gyilkos ingyencsés a felszabadult, könnyed (akár improvizatív), rutinból és derűből ötvözött autonóm színészi boldogozásokhoz. Itt, kérem, bátran lehet a legkülönbözőbb pofákat vágni, szélesen gesztikulálni, hasra esni, fejbe verni, s mint a kifinomult kéjenc, hosszasan, élvezettel várni egy-egy poén hatására, persze alaposan előkészítve, hadd robbanjon ki azután a fesztelen, harsány nevetés (röhögés) a nézőtérre, guruljanak szék alá derűségükben a premierre kiöltözött hölgyek és urak, elvtársak és elvtársnők, hiszen nemcsak játszanak, szorakozunk is, nemcsak szorakozunk, de szorakoztatunk is. Viva Espana, hip-hip hurra! Sose halunk meg, lesz még szülő, lesz még lány kenyér!

A mámort (még az elméletit is) kijózanodás követi, könyörtelen törvényszerűséggel. A Kisszínházban ugyan sok minden előkerült péntek este, tigrisfejjel ékesített, igen csinos nő ruhától szép bordó puffokig, de puff neki: a Poso-műhöz leginkább szükséges utolsó elemből, a szelletes, választékos színjáték-ból, vajmi kevés. Az előadás már a kezdet kezdetén, ahogy mondani szokás, „le-

ült”. Hogy azután a második rész elejére némiképp feltápáskodjék ugyan, ám összességében csak megmaradjon puffonulónak. Ha ugyanis egy efféle vígjátékban már az első percekben — feltehetően rossz beidegződések hatására — a felsőcén vagyunk, azonnal üvöltönek és szemgolyó-ugráltató módon rohagnak össze-vissza, akkor a jámbor néző csodálkozva kérdezheti: mi lesz később. Amikor valóban a felsőcét kellene kiénekelni, kitartani, netán uram bocsá, kolorálni akkor, midőn erre valóban dramaturgiai szükség van? A válasz pofonegyszerű: rekedtség. Suttogás, hörgés, vagy ilyesmi. Ami egy krimiben ugyan elmege, de ebben az összefüggésben aligha. Minden színpadi műnek — még a krimiparódiának is — etapjai vannak: ritmusa és dallamvonala, ami emelkedő és aláhulló, lüktető és folyamatos. A hangerő és hangnemváltás, mint tudjuk, roppant fontos. Lenne.

Jó, jó, de ott a szöveg, mondhatnánk. A szöveg, amit készen kapnak. A karakterek annyira önmagukért beszélnek, hogy semmiféle „rajzolás” nem szükséges. Hát? Simon, a partizánkodni akaró férjűd vezéralakja például, a him magabiztosság eleven karikatúrája. *Vass Gábor* azonban részben túl harsányra, részben egy nagyszíj hőbortban szenvedő pózúr-úriemberre vesz a figurát. Rádadásul a már említett hangnemváltásokkal és gátlásokkal sem gazdálkodik megfelelően. Társa, a felsőcés és kétbalkezes Enriquet játsszó *Bogár Zoltán* az, aki kezdeti bizonytalankodás után a legjobban találta el figuráját. Neki köszönhető, hogy a darab néhány valóban szelletes mondatán, ha nem is szék alá gurulva, de mindenestre jóízűen lehet nevetni. *Bor Adrienne* (Margarita) a locsi-fecsi nejt aránylag elfogadhatóan keltette életre, *Karancz Katalin* szófukar *Isabela* ellenpontja e szemszögből szintén megfelelt. A Caballo felügyelő alakító *Bagó László* viszont félreértette feladatát: a rendőrfelügyelő Pasónál még akkor sem entellektüel, ha azt mondja, rendőrnök lehet, hogy nem valami jó, de úriembernek bezeg... A többiek (*Császár Gyöngyi* — Noémi, *Tóth István* — Julio, *Máriáss József* — Andrés, *Quintus Konrád* — Fernandez) végső fokon ugyanazon a skálán játszanak, mint a produkció egésze. Igen jó, hangulatos *Menczel Róbert* díszletterve, s nincs baj *Ék Erzsébet* jelmezeivel sem.

Őn is lehet gyilkos? A darab láttán fölöttébb megzavileendő. Sőt! Nemcsak gyilkos! Kedves néző (olvasó), őn is lehet színész, csak bátran. Próbáljon szerencsét mondjuk a Szegedi Nemzeti Színházban...

Domonkos László

Öntözgetjük — olvasóink közreműködésével — örökzöld cserjéinket, akarom mondani, állandó témáink közzönnek vissza a mai Postaládában; szolgáltatási gondok, a kereskedelem hiányosságai, egy játszótér építésének elhúzódnása, a szemétszállítás „zökkenői” — a többiről majd később szólnunk, azok sem különleges, sohasem olvasott észrevételek. Úgy látszik, a rossz idő a levélíróknak is a rosszabbik hangulatát csalogatta elő. Akad persze jó hír is. **László Jánosné Retek utcai olvasónk** levelében, aki arról tudósított, hogy a Szirmai általános iskola hatodikos és hetedikos tanulói segítettek a felnőtteknek az utcai zöld sáv takarításakor.

Pétisó kerestetik

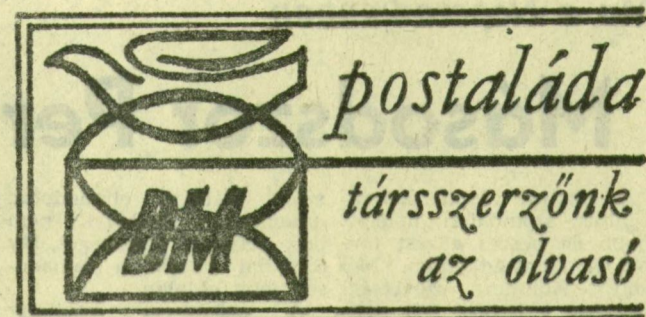
Lele András a *Szellő utca* 63. szám alatti lakásából a sajnos még csak közlőgő tavasz csalogatta a szaküzletekbe, pétisót keresni. „Jóformán semmilyen műtrágya nem volt, csak valami részvegyület.” A későbbi kórséta eredménye: „A Marx téri áfész-szaktólban mintha lett volna... Hasonlított a pétisóra, amit én hajtottam. Kértem a pénztárosnőt: igen, persze hogy az, pétisó. Kifizettem, hazahoztam. Jobban nézem, látom ám, hogy ez nem pétisó, jobban mondva nem ammónia. Az volt ráírva, hogy mézshidrárt. Viszszavítottam, alig vették vissza,

A korhatár: négy év

Amikor *K. Zoltánné, Vág utcai olvasónk* levelének végére jutottam, magam is kíváncsi lettem, hány éves kortól kell a vasúton utazó gyermekeknek menetjegyet váltani. Levélírómat ugyanis, noha hűsvéti utazásuk előtt sosem kérték a gyermekjegyet, a kalauz megbüntette április 10-én. A szülők ugyanis abban a hiszemben voltak, hogy a jegyváltási kötelezettség korhatára hat év. Rosszul tudták, ezt a kalauz a szabályzat megfelelő részének bemutatásával igazolta is. A büntetés — két gyerekről volt szó — 100—100 forint, plusz a két félúru menetjegy ára. A drága utazás történetét olvasónk azért teszi közzé, hogy mások ne kerüljenek hasonló helyzetbe, s hogy megkérde: miért nem egy-séges a buszon, villamoson, strandon, moziban, vasúton a gyermekjegy korhatára. Így bizony könnyű tévedni, hogy az egyik helyen a hatévesnek, másutt már a négyévesnek is kell belépő —, illetve menetjegy. S még valamit hozzátennék: mivel minden utasnak nem lehet a zsebében a vasúti utazás szabálygyűjteménye, talán a jegypénztáraknál elkelne egy figyelmeztető tábla. Az is igaz persze, hogy a tájékozatlan utas érdeklődhetne, kell-e gyermekének menetjegy.

Ez meg hogy lehet?

„Úgy döntöttünk, hogy a nagytanyánkat örökölt aranytárgyat eladjuk. Minek lábatlanok odhonn, előbb utóbb elvessz. Használni nem használjuk, akkor minek? Bevittük a Nagyrátház ékszerboltjára, és megvételre felajánlottuk. A becsúshölgy lement, megvizsgálta, aztán kijelentette, hogy 2300 forintot tud érte fizetni. Kissé keveselltem, bár nem értek a nemesfémhez. Aztán eszembe jutott, hogy ügyis Pestre kell mennem — hivatalból — ott is megnezetem. Így is történt. Pesten rövid vizsgá-

csütörtöki kukakihordásra. Hűsvét előtt, pénteken felhívtam telefonon a vállalatot és figyelmeztettem őket a mulasztásukra. Igéretet kaptam arra, hogy ha pénteken nem is, de szombaton biztosan elviszik a szemetet. Ma kedd van, április 14., egész nap kint álltak a kukák, de nem jöttek érte. Szeretnék tudni, miért? *Jelöljenek meg*

állították, hogy az pétisó, azaz ammónia. Felvetődik bennem a kérdés: hát így kell felkészülni a tavaszi mezőgazdasági szezonra? Kapok-e egyáltalán pétisót? *Kongott az üzlet az ürességtől, holott többféle műtrágyával és pontos felvilágosítással kellene ilyenkor fogadni a vevőt.*

Egyik kémikusismerősünk segített, magunk nem lévén növényvédelemben jártasak. Nos: olvasónk valóban nem pétisót vehetett, ha a csomagoláson mézshidrárt volt olvasható. A kettő ugyanis nem ugyanaz.

lódás után közölték, 6300 forintért megveszik, rögtön ki is fizetik. Nem értem, hogy miféle szakértők lehetnek itt, *Szege-den, harmadannyi árat akartak csak érte fizetni*. Ha itthon adtam volna el, akkor anyagilag súlyos károsodás ért volna. Hát ez meg hogy lehet? — kérde *Hetesi György, Szilléri sugárúti olvasónk*, akinek másik kérdésére nem tudnak válaszolni, az a bizonyos rendelkezés még csak szóbeszéd, várjuk ki a végét.

Különböző kifogások

„A *Hajlat utca 3. (Tarján 515. épület)* lakói nevében fordulok segítségért a Postaládához. A *tu-vételt biztosító központi antenna hosszabb idő óta rosszul vagy egyáltalán nem működik*. Illetékes megbízottunk kérdésünkre megfelelően értesítette a Gelka helyi szakembereit. Ok azonban különböző kifogásokra való hivatkozással — nem jó az erősítő, nem megfelelő az áramerősség stb. — nem tudták az antennát megjavítani. E levél írásakor, április 6-án az an-

lódás után közölték, 6300 forintért megveszik, rögtön ki is fizetik.

lódás után közölték, 6300 forintért megveszik, rögtön ki is fizetik.

tenna már közel két hete nem üzemel. A ház lakóinak egy a kérése csupán: szeretnénk az antennát funkciójában megfelelően használni, és a televízió műsorát újra élvezni. Miután a több mint egy éve meglévő hibát nem tudtuk a Gelka illetékeseivel megjavítani, sőt legutóbb olyan információt kaptunk, hogy rendszeresen nem is tudják megjavítani, segítségét kérünk.” — írja *Báló Zoltán*. Csak azzal segíthetünk, hogy a panaszt közzétesz-

A város „szeploi”

Az elhanyagolt külső nem válik egyetlen város díszére sem, levélíróink ezért is jelentkezően gyakran olyan észrevételekkel, amelyek a város csúfolt „szeplokre” hívják fel a figyelmet. Ezekből következnek most néhány. „Azt teszem szóvá, hogy a *Klauzál tér* és a *Kelemen utca* sarkán álló *Lengyelház* falán egy emléktábla van, amelyen ez áll: *Ebben a házban lakott Klauzál Gábor stb.* Az emléktábla a több évtizedes piszok miatt *nehezen olvasható*.” — írja

dr. Bánlaki Aurél a Londoni körútról. A több napig az utcán éktelenkedő kukák, szemetes vödörök is szeplok. Erről szól *Oláh Istvánné Rózsa Ferenc sugárúti olvasónk levelében*. „Mivel büntetik a városgazdálkodási vállalatot, ha a felvett pénzért nem szállítja el a szemetet? Megjelölték ugyan a keddi, csütörtöki és szombati napot, csak azt nem, hogy melyiken viszik el biztosan a szemetet. Így járunk hűsvét előtt is. A keddi napokon nemigen szokták elvinni, így átvált az utca a

Melyik karácsonyra?

„Talán már történelemkönyvet is lehetne írni arról a témáról, ami 1980 őszén a *Délmagyarország Postaláda rovatában* ekképpen kezdődött: „Az illetékesek karácsonyra ígértek a *tarjáni VII. útem Tölgyes utca felülvégén a játszótér átadását...*” Már akkor is meglepődtem, hogy miért éppen télen akarják a játszótér átadni, ám a jó hírnek a gyerekek és szülők egyaránt örültek. Reménykedve figyelték a serényen dolgozó munkásokat, akik reggel jókor, hat óra előtt nekiültek a reggeli féldecinek, azután következett a reggeli és az emberek elmentek dolgozni — de hová?

Egy órányi kimaradás

„Többeket érintő bosszúságról írok. *Színhely: Szent György téri Volán-autóbuszállomás. Időpont: 1982. április 3. 9 óra 30 perc.* A Szent György tér és Algyő között közlekedő M/32-es járatra vártam körülbelül nyolcadmagammal. Indulási időpont: 9.35. Az autóbusz nem indul. Érdeklődésünkre a forgalmi iroda női alkalmazottja azt válaszolta, hogy a járat 9.20-kor elment. A miérte választ nem kaptunk. Új járat egy óra múlva indul. Az állomáson a menetrendi tájékoztatót leszedték, új nincs. Nyomatott menetrendet a forgalmi iroda férfi

csak hetente egy napot, de akkor vigyük is el a szemetet. Más: a Rózsa Ferenc sugárút forgalmas, szép út. *Seprőautóval, netalán locsolóval nem találkozunk, csak nyeljük a sok autó után a port.*”

Kibetűzhetetlen aláírással és közelebbi cím nélkül érkezett a Léglő utcából az a levél, melynek írója a *Kamaratöltés gyalog és kerékpárral járhatatlanná vált útjára panaszok*. 40—50 családi ház lakóit és vagy 30 kiskerttulajdonost érint ez az ügy, az ő nevükben ígéri levélírónk, hogy *ha kapnának építési törmelékot, ők szétterítik társadalmi munkában*. Csak azt nem értjük, miért nem vállalta föl levélírónk ezt a kérését nevével és címével együtt? Kiletét legalább nekünk és a segíteni szándékozóknak elárulhatná!

Hiszen a játszótér környékén napközben egy lelket sem lehetett látni.

1981 tavaszán azután csoda történt... Emberek jöttek nagy autókkal és végző erőfeszítéssel tavasztól nyár végéig félig elkészült a játszótér. Talán az újság írta rosszul — medítáltam — lehet, hogy 1981 karácsonyára ígérték...? Összel még fenyőfákat és virágpalántákat is hoztak. Nem ők tehetnek róla, hogy most, 1982 tavaszán még mindig az *ültetésre, s a játszótér befejezésére várunk*. A gyerekek reménykednek: talán majd 1982 karácsonyára...?! — olvastuk *Tóth Árpád* levelében.

Úri modor

„A pesti gyorssal utaztunk. A fülkében igen vegyes összetételű volt a társaság. Idősek, fiatalok, házaspárok egyaránt, egy anyuka ötévesforma fiával és egy idős, békebeli úr. Ő tiszteletet parancsoló arccal, mogorván ült, sétapálcájára támasztva kezét. Mintha egy idegen, rég letűnt világból cseppent volna közénk. Öltözete igen finom, elegáns volt. Fekete öltöny, kalap, óra láncsal a mellényzsebben, no és a sétpálcája. Olyan csendes és idegenül ült közöttünk, hátra sem dölve, pillantásra sem méltatva bennünket, hogy szavunkat is suttogóra fogtuk. Annál inkább eleven volt az öt év körüli kisgyerek. Ide-oda ugrált, és mindig volt valami óhaja az anyukájához. Egyik kérése után az anyuka felállt, az idős úr

alkalmazottja mutatni nem tudott, de megértését, együttérzését fejezte ki a várakozó utasoknak. Kértem a panaszkönyvet. Széles mosoly és vállrándítás volt a válasz. Végre az odaérkező újabb Volán-tisztviselő intézkedett és szerzett valahonnan egy buszt, ami 9.50-kor elindult. Az említett M/32-es járat menetrendi jegyelme az utóbbi időben *krimindás*. Szomorú látvány, amikor gyerekek anyák egy kimaradt járat miatt (egy órát) ácsorognak a megállóban.” A levél írója *Timár Imre*, az *Olajos utcából*.

feje fölött kinyitott egy bőrröndöt és kivett valamit, majd átnyújtotta kisfiának. Ő boldogan majszolta a mákos beigli. Ekkor már Cegléd körül jártunk. Azt nem látuk, hogyan történt, de óriási zökkentek a kerekek és abban a pillanatban az idős úr feketéltet a mákos beigli. Még a kalap szélét is beborította az illatos, felszeletelt kalács. Erre ő: „Az úristenit magának! Nem tud vigyázni!” A többi képzelteltek. Egy csapásra eltűnt az úri külső, ami ugye érthető is. Mi persze nem nagyon sajnálkoztunk, hanem könynyeinket az újság mögöttörtünk, hangtalanul rázkódtunk a nevetéstől.” A történetet *Cs. Nemes Erzsébet* adta közre.

Összeállította: Pálffy Katalin

Rejtett kincs

Rejtett kincs az eszperantó, mivel híveinek ezrei tanúsítják, hogy az eszperantó nyelvet azután tanulták meg, miután az iskolában tanult nyelvvél csodót mondtak. Ezt bizonyítja a hódmezővásárhelyi Egészügyi Eszperantó Szakcsoport március 31-én megnyílt kiállítása, amely képekben, levelezésben méri le a csoport hatévi tevékenységét. Huszonhét országgal létesített kapcsolatról mesél ez a kiállítás, amely tükrözi a helsinki békeértekezlet szellemét. Híven dokumentálja, hogy Csongrád megye eszperantistái megértették a békeokmány alap gondolatát; s

hogy a népek fiainak barátkozását jól szolgálja a nyelvtudás. És a megyében megértésre talált a Nepszava 1977. augusztus 14-i számának vezércikkében közzétett felhívás: nem elegendő, ha csak az államok vezetői barátkoznak egymással, tehát a magyar dolgozók is teremtsenek közvetlen kapcsolatot a népek fiaival. Mert ez is honvédelem, hatásosabb a fegyverek erejénél. Csak egy kis csoport munkája volt-ez a kiállítás, de egyaránt szólt az érzelemhez és az értelelemhez. **Korsós Lajos** Hódmezővásárhely

Nemzetiségi klubok

A nemzetiségi anyanyelv, művelődés és hagyomány ápolásának otthonaivá fejlesztik a baranyai német és délszláv klubokat. Ma már tucatnyi településen működik a megyében ilyen nemzetiségi intézmény, többek között Mohács és Siklós városban is. Pécssett most épül a délszláv klub, amely nemcsak helyi, hanem megyei, sőt regionális szerepet is betölt majd.

határozattá emelt, a klubhálozat jelentős kiszélesítését irányozta elő. A klubokra vár ugyanis az a feladat, hogy szervezzék a nemzetiségi irodalom, zene és tánc művelését, gondozzák a még élő hagyományokat, táplálják a nemzetiségi önismeretet és öntudatot. Ennek megfelelően több helyen alakult — a klubokhoz kapcsolódva — színjátszó kör, énekkar, táncsoport. A klubok magukra vállalták a nemzetiségi könyvtár feladatát is.